

Park Gumniska MaTe

Gmina MaTolyty

od _____ do _____

Nr. Inv. 1406

dep.

BIBLIOTEKA

Zarządu Ochrony i Konserwacji Zesp. Pałac.-Ogród.

Muzeum Narodowe w Warszawie

ul. Szwoleżerów Nr 9. tel. 29-67-78

ARCHIWUM

OŚRODKA OCHRONY

ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU

ul. Szwoleżerów 9, tel. 628 48 41 w. 130

Nr. Inv. 1406

INWENTARZ PARKU - GUMNISKI				
1	Adres: miejscowość -	gmina -	powiat -	województwo -
	Gumniska Małe:	Małdyty	Morąg	olsztyńskie
2	Nazwa parku: aktualna -	nazwa -		
3	Rodzaj parku i stan jego zagospodarowania:	Krajobrazowy, założenia parkowe częściowo zniszczone, zachowane tylko niektóre alejki, w drzewostanie przeważa buk, domieszka klonu i dębu		
4	Okres powstania:	XIX w.		
5	Położenie parku:	Park położony jest przy ścieżkach kolejowych z Budwit do Myślic, które stanowią północną granicę, od wschodu dochodzi do drogi z Budwit do zabudowań gospodarstwa Gumniska.		
6	Powierzchnia parku:	ogółem 1 ha - określona 2 ha	w tym wód w ha - 0,08 ha	czy są na niej budynki i jakie - Na pñ.wach. granicy parku drewniany, oryginalny budynek z wieżyczką pełniący rolę poczekalni PKP.
7	Użytkownik parku:	UPGR Małdyty Zakład Budwity Folwark Gumniska Małe		
8	Czy jest w rejestrze: data i nr rejestru	nie ma w rejestrze		
9	Istniejące dokumentacje /data, autor/	pomiar sytuacyjny wysokościowy -		inventaryzacja zieleni -
		nie ma		nie ma
		studium historyczne -		założenia techniczne ekonomiczne
		nie ma		nie ma
		techniczne, branżowe dokumentacje i ekspertyzy -		
		nie ma		
10	Przeprowadzone dotychczas remonty	nie przeprowadzano żadnych remontów.		

ARCHIWUM

OŚRODKA OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9, tel. 628 48 41 w. 130

Nr inw. 1406

Gumniska Małe

I. Krótka analiza historyczna.

1. Ewolucja układu przestrzennego.

Nie udało się odnaleźć archiwaliów ani innych źródeł, na podstawie których można by odtworzyć fazy rozwojowe parku. Można natomiast stwierdzić, że skład gatunkowy drzew nie uległ zasadniczym zmianom od chwili założenia parku.

2. Przy opracowaniu nie korzystano z żadnych archiwaliów ani innych materiałów historycznych.

II. Charakterystyka stanu istniejącego.

1. Układ przestrzenny.

Park położony jest koło przystanku kolejowego Budwity /trasa Elbląg - Morąg/.

Na terenie parku i w okolicy występują ~~rozne~~ gliny zwałowe na wysoczyźnie moreny denną falistej. Na południowy-wschód od parku znajduje się podmokła zatorfiona dolina na terenie dawnego wytopiska porośnięta lasem o charakterze żozu bagienno-ego. Poza tym w sąsiedztwie znajduje się kilka mniejszych lasów porastających zbocze poprzecinane dolinkami erozyjnymi. Na terenie parku położonym na wysokości 130 m n.p.m. występują niewielkie deniwelacje w przeciwieństwie do bardziej urozmaiconej rzeźby terenu w okolicy. Od północy park przylega do toru kolejowego, po stronie wschodniej droga do wsi i zabudowań PGR Gumniska Małe.

Park zajmuje niewielką przestrzeń tuż przy torach kolejowych, które stanowią jego północną granicę. Założenia parkowe uległy zniszczeniu, zachowały się tylko fragmenty niektórych alejek, przez co układ jest mało czytelny.

Park jest bardzo zaśmiecony, na skraju wybudowano dwie szopy,

obok olbrzymi stos słomy. Alejki porozjeżdżane pojazdami mechanicznymi. Przy torach, na granicy północnej parku stoi oryginalny drewniany budynek z wieżyczką użytkowany jako poczekalnia PKP i mieszkanie. W południowo-wschodniej części niewielki zaniedbany i zamulony stawek, obok budynek mieszkalny i gospodarczy. Drzewa i krzewy ozdobne przedstawiają znaczną wartość. Całe założenie oparte na okrężnej alejce w centrum, po której nie ma śladu i promieniście rozchodzących się od niej pozostałych alejek.

2. Inwentaryzacja zieleni.

Drzewostan występujący w parku to drzewostan bukowy z pojedynczą domieszką dębu szypułkowego, klonu zwyczajnego i graba zwyczajnego, o sadrzewieniu 0,5 i luźnym zwrocie. Baniacja siedliskowa III według klasyfikacji dla drzewostanów leśnych.

I Gatunki drzew rodzimych

Buk zwyczajny Fagus sylvatica 100%, pojedynczo występuje dąb szypułkowy Quercus robur, klon zwyczajny Acer platanoides oraz grab zwyczajny Carpinus betulus. Wiek drzewostanu wynosi około /100-120/ 110 lat, pojedynczo /120-140/130 lat.

W drzewostanie występują stare drzewa, których liczebność oraz obwód pni ilustruje niżej podane zestawienie;

dąb szypułkowy Quercus robur w ilości 2 sztuki o obwodach:
^P 300, ^P 310, 240 cm

buk zwyczajny Fagus sylvatica w ilości 3 sztuk o obwodach:
^P 335, ^P 290, 490 cm.

Z krzewów pojedynczo występuje leszczyna Corylus avellana, dziki bez czarny Sambucus nigra i trzmielina zwyczajna Ixonanthus

europaea.

Ten nieduży park ze starodrzewem, położony obok Zakładu Przemysłu Torfowego oraz przy stacji kolejowej Budwity, powinien być zachowany dla celów rekreacyjnych i ochrony środowiska przyrodniczego.

3. Analiza stopnia zachowania układu zabytkowego.

Z mapy topograficznej z roku 1944 wynika, że kompozycja parku oparta była na okrężnej alei w centrum, od której rozchodziły się promieniście pozostałe alejki. Do obecnego okresu przetrwały tylko resztki tych alejek, natomiast nie dopatrzone się okrężnej. Spostrzeżono ślady wycinki drzew / w niewielkim stopniu/, nie uległa natomiast zasadniczym zmianom powierzchnia parku.

4. Rola obiektu w krajobrazie.

a/ naturalnym.

W bezpośrednim sąsiedztwie Gumnisk Małych występuje wprawdzie większy kompleks leśny, jest to jednak las porastający zabagnione wgłębienie o charakterze lasu bagiennego i stąd też park na terenie wysoczyzny z niewielkim stawem posiada wartość jako miejsce rekreacyjne dla pracowników miejscowego gospodarstwa rolnego, stanowi też ciekawy akcent krajobrazowy. Jego wartość wzrasta ze względu na położenie w bezpośrednim sąsiedztwie stacji kolejowej.

III. Wnioski dotyczące ochrony.

1. Granicy konserwatorskiej w zakresie

a/ ochrony układu parku

nie ma potrzeby

b/ ochrony ekologicznej

zachować istniejący drzewostan jako czynnik wpływający, dodatkowo na równowagę biologiczną środowiska.

c/ ochrona kompozycji widokowej

nie na potrzeby.

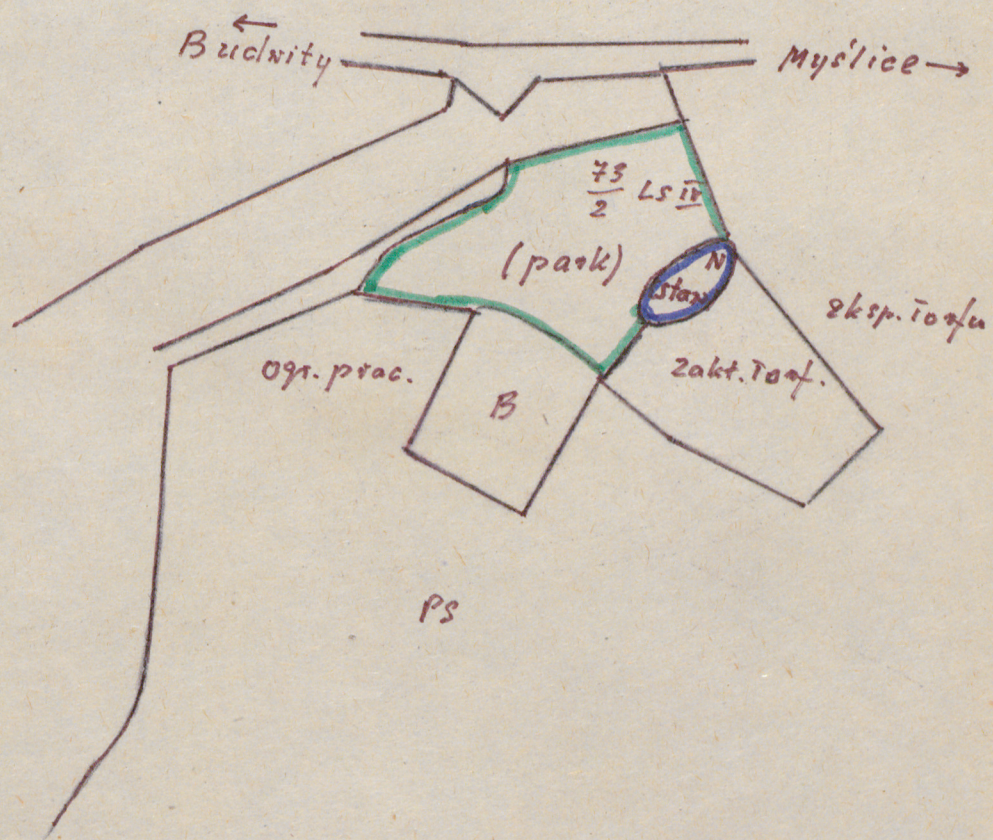
2. Ewentualnej zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania całości parku i poszczególnych jego części.

W obecnej sytuacji park jest zaniedbany i opuszczony. Jego położenie w bezpośrednim sąsiedztwie Zakładów Terenowych jak również stacji PKP pozwala na wykorzystanie go jako miejsca odpoczynku.

3. Zakresu niezbędnej lub pożądanej renowacji.

Park można przywrócić do porządku niewielkim wysiłkiem bez większych nakładów finansowych. Zlikwidowanie szop uporządkowanie całego parku i wywiezienie śmieci, wygracenie alejek i ustawienie przy nich ławek oraz posadzenie roślin ozdobnych wystarczy do tego, aby ten niewielki obiekt nabrał nowego charakteru. Należy również przeprowadzić pielęgnację sanitarną drzewostanu przez usunięcie drzew obumierających i martwych, natomiast w podrośtach zostawić drzewa dorodne dla uzupełnienia luk w przerzedzonym drzewostanie. Wydaje się również, że drzewostan powinien być zaliczony do drzewostanu nasiennego, celem pozyskania nasion buka.

Gumniska Mate
sk. 1:5.000

131,2

B. dwity

B

PGR —

Gumniska Mała

133,7

Wykaz zdjęć

1. Nr neg. 3558 Fragment drzewostanu bukowego w parku,
2. Nr neg. 3585 j.w.
3. Nr neg. 3584 Staw w parku.

1 neg 3558

2 neg 3585

3 neg 3584